

Complexul lui Micromegas

COSMIN NĂSUI

Atunci cînd Gulliver a ajuns din țara uriașilor în țara liliputanilor, „s-a întîlnit” cu un complex psihologic. Fără să fie denumit de Swift în cadrul poveștii sale alegorice, complexul lui Micromegas a devenit o temă de reprezentare și teoretizare aplicată în special artelor manieriste și baroce.

În numele acestui complex se ascunde alăturarea celor două perspective din care se poate privi și reprezenta lumea reală ori ireală.

Atunci cînd măsura, scara umană este impusă lumii, complexul lui Micromegas răstoarnă realitatea din perspectivă psihologică.

Reprezentările umane create de Raluca Ungureanu (expoziția **Hora**, 4-17 februarie 2003, Galeria Simeza) construiesc un univers swiftian, pentru spectatori gulliverieni. În expoziția **Hora**, spectatorii care au ales să privească personajele masive, de peste doi metri înălțime, au călcat în picioare personajele microscopice; iar cei care s-au încumetat să le privească pe acestea au trebuit să-și aplece privirea asupra lor. În ambele

cazuri, efectul psihologic implicat este parcurs, însă în direcții diferite.

Universurile *micro* și *macro* ale Ralucăi Ungureanu sînt reductibile la două personaje umane (piese), multiplicat la scări diferite, ce alcătuiesc astfel ansamblurile sculpturale. Schematismul este implicat ca mijloc de exprimare artistică a unei idei abstracte.

Ansamblurile de personaje miniaturale repetitive, fără miini, fără individualitate (pentru că nu au nevoie de așa ceva), sînt importante prin număr și prin modul în care sînt compuse. Turnate în bronz ori modelate în pămînt, acestea urmăresc un traseu tăcut, unul în spatele celuilalt.

Figurile monumentale de peste doi metri sînt modelate în pămînt de brazdă amestecat cu paie și pietre de rîu, avînd și intervenții de culoare. Însă, deși reductibile la un singur tip, acestea sînt, față de cele miniaturale, tratate diferențiat.

Bărbații sînt reprezentați ca o grămadă informă, cu capetele neindividualizate, ascunse între brațe, avînd asociată culoarea albastră. În timp ce femeile, cu gesturi ex-

presive, războinice, sînt individualizate: amazoana, conducătoarea de trib, purtătoarea de armă etc., avînd asociate culori calde ca galbenul și roșul. Portretele schematic modelate, membrele greoaie, butucănoase, mișcările și gesturile înțepenite, ochii pictați (singurii) împreună cu cîteva trasee liniare corporale, toate acestea par a trăda influențe ale culturilor primitive, preistorice Boian, Gumelnița.

Singurul aspect care ar putea fi discutat sub semnul feminității artei în cadrul expoziției Ralucăi Ungureanu este legat de tratarea picturală a maselor de volume.

În cazul universului miniatural al ansamblurilor sculpturale, importantă este mai ales umbra pe care personajele o „lasă” unul peste celălalt, răsfrîntă apoi pe spațiul de călcare al acestora. Aspectul nefinisat al suprafeței picturale vine din dorința de a păstra urmele modelării pămîntului amestecat cu paie, materialul de construcție.

Expresivitatea gulliveriană a întregului ansamblu, prin reprezentarea monumentală sau miniaturală a personajului uman, poate

fi pusă alături de figurativismul primitiv al reprezentării **Aplaudatorilor** lui Aurel Vlad ori, în altă cheie, alături de fantastica lume a lui Dubuffet.

Hora Ralucăi Ungureanu plasează figura umană în mijlocul unui univers imaginar în care, în timp ce bărbații dansează, femeile ascut armele.